

Caracterizarea personajului Otilia din romanul Enigma Otiliei

Dimensiunea lirica a romanului tine, in primul rand, de imaginea Otiliei. Autorul insusi marturiseste ca ar putea prin analogie cu Flaubert, sa declare: "Otilia c'est moi", intrucat a transpus in ea fondul sau "de ingenuitate si copilarie". Si, mai departe: "Eroina este tipizarea mea fundamentala, in ipostaza feminina"

Fascinanta, imprezibila in comportament, delicata, inzestrata cu calitati artistice, Otilia e insasi feminitatea Nici o surpriza ca retine atentia tuturor, intr-un fel sau altul: iubita de parintele nesigur (mos Costache), de tanarul si tandrul Felix, ademenita ocrotitor de mosierul Pascalopol, urata de membrii clanului Tulea, Otilia traieste in fond, o drama a insecuritatii materiale si, in cele din urma, a singuratatii.

Respinsa de Aglae si Aurica, fiindca vad in ea un pretendent la mostenire si, respectiv, o rivala in plan sentimental, ea nu face, totusi, fixatie nici pentru Felix, nici pentru Pascalopol.

Motivul tine mai putin de asa-zisul mister feminin, si mai mult de o realitate a extremelor unul a trait prea putin, celalalt - prea mult Ambiguitatea conditiei sale continua si dupa ultima pagina, destinul sau fiind inscris pe orbita nesigura a aventurii: "nevasta unui conte, asa ceva", de prin Spania sau Argentina.

Ca personaj, Otilia e realizata deopotriva prin mijloace traditionale (comportament, fapte, limbaj) si prin tehnica moderna a relativizarii imaginii (este privita din mai multe unghiuri, mos Costache, Felix, Pascalopol, Aglae etc; jucand rolul unor "reflectorii").

Comportamentul e derutant, eroina trecand brusc de la o stare la alta fugind si revenind din nou, luand hotarari care dezarmeaza Copilaroasa si matura, in acelasi timp, il iubeste, dar il si ingrijeste matern pe Felix, ca pe un "orfan". Se apropie de Pascalopol, pe care insa-l paraseste fara explicatii. Frivolitatea e doar aparenta, in fond Otilia isi cauta implinirea de aici impresia de copil "neastamparat" si, oricum, nonconformist.

Preocuparile artistice (canta cu pricepere si gratie la pian) ii innobileaza fiinta, ridicand-o la statutul omului superior.

Celelalte personaje o vad in functie de interesele si profilul lor intelectual. Astfel, pentru mos Costache ea este "Otilica mea scumpa", asupra careia isi revarsa toata afectiunea, pentru rationalul Felix e "o fata superioara pe care n-o inteleg", pentru Pascalopol e femeia in devenire, Aglae o vede drept "o stricata" care stie sa-i atraga pe barbati, mondena Georgeta o stimeaza fara s-o cunoasca, pentru Stanica Ratiu este intruchiparea spiritului practic (cand Otilia pleaca la Paris cu Pascalopol, decreteaza "Desteapta fata! Stiu ca se descurca in viata").